

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1909. július 4.

146. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A sovinizmus.

Erős disputa folyt egy társadalmi oszlopokból álló társaságban afölött, hogy a sovinizmus nemzeti erény-e vagy hiba. A kérdés eldöntetlen maradt először azért, mert nem tudtak megállapodni abban, hogy mit jelent tulajdonképpen a sovinizmus és mert mind a két fél jó argumentumokkal tudta a maga álláspontját védeni. Így azután a sovinizmus erény és hiba lett egyszerre. Amint hogy így is van.

Nagy általánosságban azonban a magunk részéről inkább erénynek tartjuk, mint hibának. Még a túlzástól is kevésbé félünk, mint attól a langymeleg kulturmodortól, amely az erélyesebb nemzeti iránytól irtózik s az európai mázért mindent kész feláldozni; amely betyárosnak, bárdolatlanoknak tart minden ősi szokást s úgy a politikában, mint a társadalmi életben feltétlen híve a poshadt lékességnek.

Az antisovinizták rendszeresen azok közül kerülnek ki, akik a magasabb nyugati kultúra rajongói s azt képzelik magukról, hogy ha kiküszöbölik magukból az elfogult nemzeti érzést, magasabb rendű lényekké válnak, mint a környezetük, amely egyebet sem tud, mint a nemzeti célokért — lelkesedni.

De persze a sovinizmust ezek a kiemelkedő nagyságok ostoba nemzeti türelmetlenségnek, jogosulatlan gögnék tartják. Pedig nem az. A sovinizmus a nemzeti érzület tultengése, a fajszeretnek minden téren való megnyilvánulása, az ősi szokásokhoz és hagyományokhoz való görccsös ragaszkodás, szóval mindaz, amihez egy éleiképes nemzet szívósan tapad. Ilyen értelemben azután az angol a legnagyobb sovinizta. És ki vitatná el, hogy ehhez a nagy angol nemzetnek joga van?

Mennyivel inkább jogosult a sovinizmus oly nemzetnél, amely történelmének véres lapjairól tudja, hogy bizonyos irányzatok létalappját veszélyeztetik. Ha az ilyen nemzet a fennmaradását veszélyeztető áramlatok ellen minden megengedhető, sőt meg nem engedhető eszközzel küzd, ha türelmetlen és elfogult: vajjon jogosan illethető-e a tulhajtott sovinizmus vádjával?

Nem! Ez csak a létért való küzdelem; a legnemesebb, a legemberibb harc az erős, a támadó ellen. Az emberi törvények legelemibb szabályai megengedik, hogy az, akit életveszedelem fenyeget, magát e helyzetből minden áron, még a támadó elpusztítása árán is megszabadítsa.

Nos, ha a magyar nemzetet, a magyarságot bármely oldalról imminens veszély fenyegeti, ez ellen minden erejével védekeznie jogában áll. Már pedig az önfentartás kiváló fegyvere a türelmetlenségig fejlesztett nemzeti érzés, a merevségig való ragaszkodás mindenhez, ami magyar. Nevezzék ezt sovinizmusnak, vagy a kultúra hiányának, a guny éle a nagy nemzeti célokra kicsorbul.

Természetesen azok között, akik sovinizmussal vádolnak bennünket, legelől járnak az osztrákok, meg a nemzetiségeink, azután pedig következnek a langyos érzelmű kultur magyarok.

Az osztrák befolyás, a német kultúra mindenkor a beolvasztás, az elnyelés veszedelmével fenyegették nemzetünket. Szerencsétlen politikai viszonyaink mindenkor retgették bennünket a birodalmi központosság szörnyű veszedelmével.

Uralkodóink az egységesítésre törekedtek s így mindenkor szívósan keltet védekeznünk a fenyegető rém ellen s még ma is sok oly törekvéssel kell szembeszállanunk, amelyek a német, különösen osztrák kultúra bő lebernyege alá rejtözve, a magyarság, nemzeti érzület s fajszeretet csorbitására törnek.

Talán a nemzetiségek aknamunkájával szemben kellene feladnunk a türelmetlen sovinizmust?

Avagy azok előtt a fajmagyarok előtt hátráljunk meg, akik a magyar kultúra rovására imádnak mindent, ami külföldi, akik lekicsinylik nemzeti szokásainkat, kultúránkat, művészetünket s amint a ruhájukat külföldről hozatják, szeretnék a magyar lelket is külföldről importált áruval kicserélni.

Ne hallgassunk a méltatlan vádakra és csak maradjunk sovinizták. Mit használna a modernizmus, a nagy elismerés, ha elvesztenénk nemzeti karakterünket.

Inkább legyünk betyárok, mint meghunyászkodó, kalucsnis nemzedék. Mert jogunk van magyaroknak lenni. És ha a nyugati kultúra veszélyeztetné létünket, ha az annyit dicsoított korszellem akar bennünket megsemmisíteni, azzal is szembe kell szállani. Akinek azután jól esik, csak hadd szidja a magyar sovinizmust.

A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület pénteken ülést tartott Vio Ferenc dr. elnöklésével, amelyen az ülés megnyitása után a podeszta megemlékezett Diracca János rappresentante haláláról s hosszabb beszédben méltatta az elhunyt érdemeit. Majd bejelentette, hogy az elhunyt családjához részvétáviratot intézett s Diracca sirjára koszorút küldött, egyúttal felkérte a rappresentantékat, hogy a szombati temetésen minél számosabban jelenjenek meg. A képviselőtestület a polgármester intézkedéseit jóváhagyta s az elhunyt emlékének felállással adózott.

Ezután közölte a podeszta, hogy Nákó Jindor gróf kormányzóhoz június 29-ikén kormányzóságának három éves évfordulója alkalmából üdvözlő táviratot intézett, amelyet a kormányzó táviratilag köszönt meg.

Grossich indítványára elhatározták, hogy a kormányzót a rappresentanza is táviratilag üdvözlöli.

A fiumei káptalannak Fiume város ellen indított birtokháborítási ügyében közli a podeszta, hogy a járásbiróság a drenovai Tutti i Santi kápolna birtoklása tekintetében a káptalannak adott igazat s az első bírósági ítélet ellen Bellen dr. ügyvéd, a város perbeli képviselője fellebbezést jelentett be.

Pus megemlíti, hogy Jugo Antal a városnak tizezer négyzetméter területű földet adományozott Plasse alközségben azzal a kikötéssel, hogy vízvezetéket csinálnak Plassen is. A polgármester megerősíti az elmondottakat s bejelenti, hogy az adományozási okiratot most állítják ki.

Stupicich interpellál a Viale Deak rossz kövezete miatt. A polgármester intézkedést ígért.

Superina a cosalai városi iskola építése iránt érdeklődött, mire Bescocca mérnök bejelentette, hogy a terveket és a rajzokat most készítik.

Ezután háromezer koronás hitelt engedélyeztek a városházán szükséges átalakítások költségeinek fedezésére.

Sirola, Zanella, Rudan felszólalásai után elfogadták a tanács javaslatát, amelyben a rendőrség részére új rendőrök felvétele stb. miatt tízezer korona hitelt kért. Megszavazták a Teatro Comunale javítási költségét is.

A városi villamos vasuti új kocsiszin építésére vonatkozó tanácsjavaslatot Paicurich, Rudan, Foretich hozzászólásai után Paicurich módosításával fogadták el, hogy a terveket előbb a közszolgálati hivattal felülvizsgáltatják.

Az óváros és az alközségek világítása ügyében Stupicich felszólalása és Giordano mérnök felvilágosító szavai után jóváhagyták a delegációnak erre vonatkozó határozatát s elhatározták, hogy a Via Serpentinán húzódó villamos vezetéket meghosszabbítják. Megadták a felhatalmazást, hogy két írógépet a tanács beszerezhessen.

Majd elhatározták, hogy a városi tisztifőorvost és még egy orvost, aki magyarul tud, kiküldik a budapesti orvoskongresszusra.

Ezután áttértek a zárt ülésre, amelyen néhány kisebb ügy elintézése után a számvétséghez Carlasse Ferencet és Burgstaller Arturt nevezték ki.

UJDONSÁGOK.

— A városi állandó bizottság ülése. A városi állandóbizottság tegnap, pénteken délelőtt Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tartott, mely a következőképpen folyt le.

Mindenekelőtt felolvassák a városi tanács és a műszaki hivatalnak a városházán végzendő néhány munkálatra vonatkozó indítványát, mely szerint a városháza kisebb üléstermék átalakításának hivatal helyiségekké, míg a nagy ülésterem ruhatárát és mellékhelyiségét a bizottság ülé-

termévé alakítanak át. Az indítványt elfogadták.

Azután felolvassák a városi tanács indítványát, melyben javasolja a Comunale-színház parkettjének 10,000 korona költségen való kijáratát. Rövid vita után jóváhagyják.

Dardi tanácsvezető ezután felolvassa a villamos vasut új kocsiszínének építési és költség tervezetét (35,000) korona, valamint a mostani központ mellett elfolyó patakocská, beföldési munkálatainak tervezetét. Kiemeli, hogy a felmerült előbbi tervezetekkel szemben most abban állapodtak meg, hogy a mostani villamos vasuti központot átalakítják nagy kocsiszinné, míg az ott elfolyó patakot beföldik. Ezt a tervezetet, mely a legalkalmasabb a bizottság jóváhagyta.

Majd az alközségekbe és az óvárosba bevezetendő villamos világítás tervezetét olvasják fel, mely 280,000 korona költséget igényel, melyet a város kölcsönéből fedeznének. Ossoinack észrevétele után ezt a tervezetet is jóváhagyták.

A bizottság 1300 koronát szavaz meg két írógép beszerzésére a műszaki hivatal és a katonai ügyosztály részére.

Előadó felolvassa azután a tüzoltók bizottságának átiratát a tüzoltók testületének új szabályzata ügyében. Az állandó bizottság elhatározta, hogy indítványozni fogja a representanzának hogy léptesse életbe ama szabályzatot miután a városi tanács azt úgy is jóváhagyta már.

Egy kisebb ügy elintézése után az előadó felolvassa a Zvir és a körülvevő terület szabályozási munkálatairól szóló tervezetet, mely 23,500 korona költséget mutat fel a közszolgálatok terhére. Rövid vita után a tárgyalást elhalasztották.

Előadó felolvassa a városi hordárok kérelmét, melyben az átutazó idegenek podgyászainak ideiglenes elhelyezésére kérnek a Piazza Dante közelében egy kis területet.

Zanella indítványozza, hogy a podgyászt a már nekik engedélyezett helyen, az Ungaro-Croata jegypénztára mellett helyezték el. Elfogadják.

Három kisebb ügy elintézése után az ülés a zárt ülés elhalasztásával véget ért.

— **Gyorsíró-vizsga.** A Fiumei Gyorsíró körben tegnap este tartották meg a német gyorsírói tanfolyam növendékeinek vizsgálatát. A gyorsíróvizsga versenyrással kezdődött, amelyen percenkint százhusz szótagot irtak, majd az elméleti részre tértek át. Ezután a díjakat osztották ki. Ez első díjat Stolzer Klementina, a másodikat Resinger Agoston, a harmadikat Wexler Mór és a negyedik díjat Hoffman Olga nyerte el. Végül a kör elnöke köszönetet mondott Kertay Kató tanfolyamvezetőnek a szakszerű és lelkiismeretes tanításért és a növendékeknek kitaró szorgalmukért.

— **Sirrablás.** A fiumei rendőrséget kegyelet sértő bűntény foglalkoztatja. Napokkal ezelőtt ugyanis megjelent Derencin Xavér rendőrkapitánynál Egan Lajos kormányzósági osztálytanácsos s bejelentette, hogy Thoren Hugó lovagnak a temetőben levő sírját gonosz kezek megrabolták. A gránit emlékoszlopon ugyanis művészi kivitelű bronz babérág s bronz címer nyugszik, amelyek közül a bronz babérágakat ellopták. Néhány nappal a feljelentés után a tanácsos családja ismét kiment a temetőbe s észrevették, hogy most már a bronz címer is eltűnt. Ismét a rendőrséghez fordultak, a nyomozásnak azonban eddig eredménye nincs. Említésre méltó, hogy a kettős sirrablás szakavatott kéz munkája, mert a lelketlen ember gondos körültekintéssel, hozzávaló szerszámmal csavarta le a gránitoszlop tetőjéről a bronz babérágat és címet.

— **Záróünnep a gyermekmenhelyen.** Az Asilo Clotilde gyermekmenhelyen tegnap tartották meg az évzáró ünnepet, amelyen Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes és neje jelent meg az intézet vezetőségének kíséretében.

— **Uj szállítócég Fiumében.** Mint értesülünk, a fiumei szállítványozási üzletek száma a közelebbi időben egygyel szaporodik. A trieszti Parigi Ferenc nagy szállítványozási cég ugyanis elhatározta, hogy Fiumében fióküzletet létesít. Tekintve a piacon domináló szállítványozási kartell, a fiumei kereskedők csak örvendhetnek, hogyha a magas tarifákkal dolgozó kartellnek hatalmas konkurrensé támad.

— **Árlejtés a városházán.** A városi közszolgálati hivatal építésére beérkezett három ajánlatot a városi tanács már felülvizsgálta s mint értesülünk, Rubinich János mérnök 90,505 korona 75 filléres ajánlatát fogadták el.

— **Közügyülés.** Az állami aitisztek és szolgák országos szövetségének fiumei csoportja július 4-ikén közgyűlést tart a törvényszéki palota harmadik emeleti helyiségében a következő napirenddel:

1. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Beszámolás a megbízás idejéről. 3. A fölmentvény megadása. 4. Uj vezetőség választása. 5. Az „Országos Szövetség”-nek Budapesten tartott országos kongresszusa alkalmával folytatott tárgyalások és határozatok ismertetése.

— **Tragédia egy névtelen levél miatt.** A kórházba szállították tegnapelőtt Krmpotich Ferenc 28 éves kriviputi kereskedőt, aki a napokban egy ottan történt verekedés közben életveszélyesen megsebesült. A megsebesült ember a verekedés előzményeit a következőben mondta el:

Két évvel ezelőtt egy kriviputi leány szerelme volt egy ottani fiatalembernek, aki pénzszerzés céljából Amerikába vándorolt. A leány megígérte, hogy megvárja, míg visszajön s ígérete mellett türelmesen kintartott, egyszer azonban Amerikából levél érkezett, amelyben a fiatalember tudatta a leánynyal, hogy megnősült. A leány ekkor egy másik udvarlójához ment feleségül. A napokban azután a nősnek vélt fiatalember hazajött Amerikából. A kriviputi plébániái templom előtt azon a délutánon egy kis társaság verődött össze, melyben a szóban forgó leány is volt a férjével együtt. Mikor a fiatalember a társasághoz ért s megtudta, hogy a leány férjhezment veszekedni kezdett a leány atyjával bizonyos Rokiccal, amiből verekedés támadt s az Amerikából visszatért fiatalember egy téglával úgy fejbévágta a leány apját, hogy ez a társaság szemeláttára holtan terült el. A többiek erre a gyilkosnak rohantak, míg ennek barátai neki segítettek, amiből általános verekedés támadt s ő is hátgerincén egy mély készsúrást kapott. Az Amerikából visszatért fiatalember ugyanis nem nősült meg s a levelet valaki más írta. A vizsgálatot megindították.

— **Montenegróiak támadása egy őrjárat ellen.** Gaczkóbból jelentik, hogy a 13. számú határszéli cirkáló század egyik őrjáratára, amely egy zászlós vezetése alatt a maglici fensíkon a montenegrói határ mentén cirkált, a montenegróiak a háttérből több lövést intéztek. Az osztrák-magyar őrjárat ugyanis cirkálás közben egy montenegrói őrséggel találkozott, amelylyel szóváltásba is elegyedett. Amikor azután néhány üdvözlő szó elhangzása után az osztrák-magyar őrjárat tovább haladt, akkor a montenegróiak utánuk tüzeltek és egy közlegényt súlyosan meg is sebesítettek. A lövöldözés után a montenegróiak elmenekültek.

— **A kőolajfinomítógyár közgyűlése.** A kőolajfinomító részvénytársaság most tartotta meg közgyűlését. Az 1908—1909. évi üzletszakra vonatkozólag előterjesztett mérleg az értékcsökkenési tartalék szokásos javadalmazása után a megelőző évi nyereségáthozat betudásával 1.057.823 K tiszta nyereséget tüntet föl. A közgyűlés elhatározta, hogy részvényenkint 10 K azaz 5% osztalék fizetessék és 702,204 K új számlára vitessék át. Az igazgatóságba új tagul Neurath Lajost választották meg. A felügyelő bizottságba Beer A. noldot választották meg új tagul.

— **Nagy dohánycsempészés.** Megirtu tegnap, hogy a szabadkikötőnek a Piazza Zichyn felőli kijáratán a pénzügyőrök tegnapelőtt egy narancsszállító kocsin dohányt is találtak melyet át akartak csempészni. Mint most utólag értesülünk a narancsot nem a „Tisza” gőzösről hozták, hanem a 8. számú raktárból. A kocsin pedig csak egy ládácska cigarettá volt, melyet egy bankfőtisztviselő akart a városba csempészetni, elvámolás nélkül. A csempészt ezer korona pénzbüntetésre ítélték.

— **Baleset.** Tegnap délután Súsákról a kórházba szállították Pavoni Vilms 8 éves anconai illetőségű fiút, aki ott 8 méternyi magasságról lezuhant s koponyacsonttörést szenvedett. Állapota életveszélyes.

— **A zágrábi magyar iskolák.** Zágrábból írják: A Máv. zágrábi magyar iskoláiban tegnap tartották meg az évzáró vizsgálatokat, melyeken nemcsak az érdekelt magyar szülők, hanem az érdeklődő horvátok is nagy számmal jelentek meg. A tanulók nemcsak a magyar, hanem a horvát nyelvben is feltűnő szép eredményt mutattak fel. A kir. tanfelügyelő ezért elismerését fejezte ki a tantestületnek. Az ünnepies Tedeumot Péter Pál napján tartották meg fényes papi segédlettel. A gyermekek magyar egyházi énekeket adtak elő, majd a Himnusz énekeltek. Az iskolai évet Zsilavec Lajos igazgató beszéde zárta be, ki hazafias hévvel buzdította az apró magyarokat a hazaszeretetre. Majd az iskolafentartó Máv. ajándékait osztották szét a jó tanulók között.

— **Uj dokkok Fiumében.** A fiumei kikötő mai terjedelmének és felszerelésének elégtelensége miatt sok panasz merült már föl. Különösen mióta a Dokk-részvénytársaság felvásárolta és a tulajdonát képező két uszódokkját külföldre eladta, szükségesnek mutatkozott új dokk beszerzése. A fiumei Danubius-hajógyárban készül is már egy villamos üzemre berendezett nagy uszódokk, 1 1/2 millió K költségen, melyet legközelebb vízrebocsátanak. Mihelyt ez elkészül, egy kisebb 45 m. hosszú és 2250 tonna emelőképeségű uszódokkot fognak építeni a fiumei kikötő részére. A kettő együtt 6000 tonna súlyu hajók dokkolására lesz alkalmas. Ezentúl hát nem kell majd külföldi kikötőkbe vinni tengeri hajóinkat, ha szükségessé válik rajtuk kisebb-nagyobb javítás, avagy csak egyszerű tisztogatás.

— **Gyermekrabló cigányok.** Károlyvárosból írják nekünk: Boruda károlyvárosi építész tíz éves leánya, a napokban valamivel kisebb ment a városból, a hol három cigány megröhanta és erőszakkal a kocsijukba hurcolták. A leányka sikoltozásaira figyelmessé lett egy vasuti pályáőr, aki a kis lány segítségére sietett. A pályáőr lármájára többen összesereglettek és csak a rendőrség közbejöttével sikerült a cigányokat elfogni és megkötözni. A sátorral ellátott cigánykocsi fenekén még három gyermeket találtak, akikről megállapították, hogy szintén rabolt gyermekek. A három gyermek iszonyuan meg volt nyomorítva. Az egyiknek a zeme volt kiszurva, a másiknak a karja volt kitorve, a harmadiknak az arcát rutították el a kegyetlen cigányok, így akarván őket koldulásra felhasználni. A szomorú látványra iszonyu düh fogta el a nézőket és ha a rendőrség nincs jelen, agyonütötték volna a lelketlen gyermekrabló cigányokat. A cigányokat az ügyesség börtönébe zárták. A három nyomorék gyermeket egyelőre, míg a szülők esetleg jelentkeznek, a károlyvárosi kórházban helyezték el.

Ha már sehogy sem tudja magának megmagyarázni,

miért válik be olyan nagyszerűen a levegőutak minden meghúlésekor Fay valódi szodeni ásvány-pasztilája, hát megmondom. A szodeni gyógyítóforrások évszázadok óta híresek. A pasztillában azonban benne van e források minden hatásos alkotórésze, a melyet elgőzölés útján nyernek. Csoda-e ilyenformán, hogy ez a pasztilla minden köhögést, minden rekedtséget, minden elnyálkásodást a leggyorsabban megszüntet? A pasztilla igazi áldás és a szenvedő emberiségnek csak élveznie kell. Fay valódi szodeni minden gyógyszerárban, drógeriában és ásványvízkereskedésben meg lehet venni 1 korona 25 filléért egy skatulyával.

☞ Vezérképviselő Magyarországon-Ausztrián részére Güntzert W. Th. IV., Grosse Neugasse 17.

Interpelláció a bank és Lukács miatt.

BUDAPEST, jul. 3. Képviselői körökben beszéltek, hogy a balpártot sikerült lebeszélni, hogy a képviselőház hétfői ülésén az önálló bank felállítása és Lukács László kiküldetése ügyében tervezett sürgős interpellációjukat ne terjesszék elő.

A horvát tartománygyűlés feloszlata.

ZÁGRÁB, jul. 3. Rauch báró horvát bán bécsi és budapesti útjáról Zágrábba érkezett s mint mondják, magával hozta a királyi kéziratokat, amelyekkel a horvát tartománygyűlést fogja feloszlalni.

Fordulat a nagyszerb pörben.

ZÁGRÁB, jul. 3. Az itteni estilapok közlik, hogy a nagyszerb pörben ítélező bíróság ülést tartott, melyen indítványozták, hogy a nagyszerb pör vádirata változtassék meg, mert a tárgyalás eddigi eredményeit tekintve a vádirat eddigi formájában nem maradhat meg. Az állami főügyész kijelentette, hogy a vádat csak a hat fővádolt ellen lehet alkalmazni, míg a többi 47 ellen csak a horvát nemzet elleni izgatás címe alatt járhatnak el.

Balog Tuta meghalt.

BUDAPEST, jul. 3. A pestvidéki ügyész ma reggel az illavai fegyház igazgatóságától táviratot kapott, hogy a dánosi rablógylósságnak életfogytiglani fegyházra ítélt főszereplője, Kolompár Balog Tuta tüdővészben meghalt.

Öngyilkos földbirtokos.

Balassagyarmat, jul. 3. Pethő földbirtokos ma reggel neje kíséretében sétatokocsikázásra indult. Mikor a kocsit az országútra ért, Pethő revolvert rántott elő s agyonlőtte magát. Azt hiszik, hogy tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el. Az utóbbi időben idegbajban szenvedett.

Sikkasztó főjegyző.

BUDAPEST, jul. 3. A főkapitánysághoz ma távirati feljelentés érkezett, hogy Pusch Lajos somogyapáti-i főjegyző nagyobb összeg hivatalos pénz elsikkasztása után megszökött.

A trónörökös pár és a „Radetzky“ vizrebocsátása.

TRIESZT, jul. 3. Ferenc Ferdinánd trónörökös ma reggel Triesztbe érkezett nejével, Hohenberg hercegnővel együtt, hogy részt vegyen a „Radetzky“ új csatahajó vizrebocsátásán. A vizrebocsátás után a trónörökös pár a „Miramar“ jachton az Adrián kirándulást tett. A trónörökös 9-én utazik Bécsbe s ugyanezen nap délutánján Sinajába utazik a román uralkodó pár meglátogatására.

Hadihajóink útja.

BÉCS, jul. 3. A magyar-osztrák haditengerészet „Kaiser Franz Josef I.“ nevű hadihajója tegnap Smirnából Santorinoba érkezett. A hajón minden rendben van.

A newyorki rendőrség botránya.

BERLIN, jul. 3. Newyorkból táviratozzák, hogy a polgármester a rendőrség főnökét, Binghamot elmozdította a rendőrfőnöki állásától s ez az eset nagy szenzációt kelt Newyorkban. Régóta nyíltan beszéltek, hogy a rendőrség züllött, de most mégis a polgármester ellen nyilatkozik meg a közvélemény s azzal vádolja, hogy azért csapta el Binghamot, mert nem akart engedelmessé tenni a Tamani-

Hallnak. Az eset maga, amelynek ötletéből a rendőrfőnököt elmozdították, aránylag jelentéktelen. Bingham állítólag személyes motívumokból üldözött egy Dussy nevű brooklyni polgárt, elzáratta közönséges gonosztevők közé, noha teljesen ártatlan volt, amint később ki is derült. Csakhogy az ilyen esetek a newyorki rendőrség praxisában ugyyszólván mindennaposak.

Az angol dokkok.

LONDON, jul. 3. Az alsóházban reflektálva a kormány tegnapi azon nyilatkozatához, amely további dokkalkalmazások létesítésére vonatkozott, Lambert, az admirális polgári lordja kifejtette, hogy az új hajótipusok céljaira szolgáló dokkok létesítése serényen halad. Az uszódokkokra Angliának nagy szüksége van és ezek a külföldön is mindig nagyobb mértékben alkalmaztatnak. Németországnak és Amerikának uszódokkjai jelentékenyebbek, mint amelyeket az admirális követel. Döntő jelentőséggel az építésre jelenleg felépítésük gyorsasága bír.

Minden a kihordas- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

BAUER GRÜNWALD A magyarok OTTHONA
GRAND HOTEL D'ITALIE

VELENCÉ-BEN
Elsőrendű szállója. — Kifűnő konyha.

Cantrida „FIUME“ vendéglő a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és stájer borok. Kőbányai polgári duplamaláta sör. Számos látogatásért eszedezik

MANN HANS vendéglős.

Fleischhacker C. tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Fiumétől 50 percrenyire (naponta 8 szori hajóösszekötés) közvetlenül a tengerpart mellett gyönyörű fekvésű villában **több elegánsan berendezett szoba**

kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után
4% netto kamatot
térít meg feleinek.
A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Latkovich és Covacev

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Fehérnemű- és divatáru-üzletünk megnyitása alkalmával tisztelettel ajánljunk a n. é. közönségnek alanti cikkeket a következő mérsékelt árakban:

Zefiringek valódi színekben	K. 2.60-tól feljebb
zefiringek selyem-mellel	" 3.10 " "
turista ingek, színes	" 3.30 " "
alsónadrágnk	" 2.40 " "
harisnyák válogatott színekben	" -60 " "

Különlegességek:

Legfinomabb és legdivatosabb nyakendők. -- Fehér és színes gallérok és kiegészítők. -- Sétapálcák. -- Valódi selyemernyők. -- Bör- és cérnafejek.

Válogatott mérték szerinti fehérneműk, alsósoknyák francia csipkével, vászon- és battiszt alsónadrágok, pongyolák svájci himzéssel, reform-alsónadrágok, kitűnő minőségű fűzők és egyéb szakba vágó cikkek.

▲ ▼ Legújabb divat; ▼ ▲

Kalaptük, gyermekruhák, gyerekalsók.

Fürdőruhák.

Levélbeli megrendelések gyorsan és pontosan intéztetnek el.

MÜSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIASI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍT - GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál hűgkő- és fővény képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC. JECHÉL cégnél.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.
— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból 20% engedményt kapnak.
A kávéházban esténként
HORVÁTH PALI
pécsi cigányzenekara hangversenyez.
TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Hotel Pensió JOLANDA
VELENCE
Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.
Modern kényelem. Villanyvilágítás.
Kitűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb.
Penzió 8 lírától feljebb.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Lido-Velence Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terraszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hálóterem. Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilseni és müncheni sör.

„Herkules“Nemzetközi Segélyszövetkezet.
Fiume, Andácssy-tér 26 II. em.

Felvesz tagjai közé 15-80 év közötti egészséges embereket orvosi vizsgálat nélkül a legszegényebb ember által is betartott jutányos feltételek mellett.

Már 4 hóval a belépés után kifizeti azonnal a teljes biztosított összeget halál esetén és 6 hóval a beiratás után jelentékeny pénzegyleket ad.

Minden 5 évben szétosztják a nyereség felét a tagok között, míg másik fele az egyesületi tartalékalap javára marad.

Főfeltételek a beiratáshoz:

1. a teljes egészség és
2. a társulati alapszabályok 8. §-ában előírt összeg lefizetése a beiratáskor.

Bővebb felvilágosítást ad a „Herkules“ fenti irodája.

Telefon 10-52. Sürgőny cím „Herkules“

Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek.

MOHOVICH C. A.

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható írásu, világhírű

Underwood írógépek

vezérképvisellete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütésre kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersületek postai csomagban is szétküldetnek.

VELENCEBEN

mozaikáru, korallok és velencei különlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. számu bolt és S. Moisè 1344.

FLORIÁN. KÁVÉHÁZ
VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.

Külön fagyalt alla napoletana Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás!
Teljes penzió tiz lírától feljebb.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kőbányai polgársör és pilzeni ösforrás. Válogatott borok.

Új tulajdonos Petriz József. az Emma penzió tulajdonosa is.

Megnyilt!

Megnyilt!

Az ujonnan átalakított „Monte Verde“ vendéglő kerthelyisége. Kötöny kiszolgálás. Finom ételek és italok. Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemesebb szórakozó helye.

A vendéglős.

Nem kell többé tész tát otthon készíteni

Friss tojással bolognai módra készült tészta kapható a vásárcsarnok 23-25-27-29. sz. rekeszeiben. főraktár

PONZECCHI R. U. tésztagyárában

Via Canale 2. - Fiume - Vicolo Bottai

Telefon 777. sz.

Olasz tészta raktára. Paradicsom és konzervek raktára.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda, frissítő italok, likörök és finom borok.

A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagybecsült kereskedőit, raktártulajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét, mely a reábizott házak, raktárak, bolthelyiségek, gyárak, hajók, rakhelyek, építkezések stb. éjjeli és nappali őrzetére terjed ki, **megkezdte.**

Kivánatra elküldjük tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz, kik a szükséges felvilágosításokat a bérlet és előfizetésre vonatkozólag megadják.

Központi igazgatóság: Flume, Via della Riva 8. sz. I. emelet.

Jellussich Edmond

udvari fényképész
fényképezési műintézete.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy egy jó fénykép beszerzésének megkönnyítése végett a műintézetemben készült fényképek árát jelentősen lezsalaltottam, jelesen pedig vasár-ünnepnapokon a következő árak mellett:

6 drb vízit-alakban 5 K. 12 drb 8 K.
6 drb kabinet-alakban 10 K. 12 drb 16 K.
6 drb Makart-alakban 16 K. 12 drb 24 K.
6 drb boudoir-alakban 24 K. 12 drb 36 K.

JELLUSSICH E.
udvari fényképész.

SPIRID MARCETTA ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.
Minden este cigányzene.

Első fiumei magyar kárposztos és disztó

Fiume, Corsia Deák 38 és Via Germania 33.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárposztos, disztó és angol börmunkát jutányos árban. Szíves pártfogást kér **Garami József** a budapesti Steinschneider udv. szálló-cég volt munkavezetője.

Lido-Velence PANNONIA VILLA

Gyönyörű központi fekvés, teljesen újjáalakítva: 40 szoba s külön apartementok. Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új kávéházat a Szt.-Márktéren (a quadri mellett) és a Frezzeria utcában levő nagy cukrászdával. Nagyb. pártfogást kér **Carlo Lavenna**.

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. -- Mérsékelt árak

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Köbánya) FIUMEI PÓRAKTÁRA.

roda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 májolyka palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitelű és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kezegeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Crème**-jével elért (különösen Francia-és Németországban) sok embert arra bírta, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztáltsága (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatos ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire nem bízza, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. Ovakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kezegetni és használjunk oly szert, melyet angol amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépitő-szer a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepelőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátkaht mitezzert, arc- és kézvrösséget. Az arc ideális szép lüde és ifju lesz s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Ara: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit poudet (fehér róza és crème színben) 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. Kapható Fiumében: Babić Hinkó, Catti György, Ernesto Benco drog. Prodam Johan, Jechel Francesco drog., dr. Mizzan Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerárakban.

Irodai tisztviselőnt,

ki magyarul, olaszul és németül beszél ír, állandó alkalmazást nyer elsőrangú cégnél. Horvátul beszélők és gépírók előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlatok „Jobb fizetés“ jelígyével a kiadóhivatalhoz intézendők.

Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet

Férfi és női ruhák tisztítása egészen vagy szétfejtve.

Fratelli Hartweg

Selyem,- gyapot, mosó női ruhák és férfi ruhák, függönyök, csipkék, butorszövetek stb. vegyszert tisztítása.

Egyenruhák vegyi uton tisztíthatnak, anélkül, hogy a formát elvesztén.

Szigoru és pontos kivitelért jó hírnevünk kezesedik.

Külső megrendelések gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

FRATELLI HARTWEG-FIUME

Via Lavatoio 12 szám.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánnvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratorium, GYÖR.
Kapható mindenütt.

ELŐPATAK gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmánál, máj- és lépbetegségeknél, köszvény és csúznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi jóaslata szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézetek kezelése, massage, svédorna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idényem ájus 15-től szeptember 15-ig.

Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50 000-ot és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint a gyógyeszköz háznál is használható és fűtő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust hívánatra ingyen küld az igazgató.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

M-i-i-t? — „Papa megengedi! Hisz' valódi Jacobi-féle

Antinicotin-cigarettahelyek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi! minden fadoboz egy érdekes búvészártyát tartalmaz

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.